

ЗАКОН

ЗА ВРШЕЊЕ НА ЗАНАЕТЧИСКА ДЕЈНОСТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на вршење на занаетчиска дејност и здружување на занаетчиите.

Член 2

Занаетчиска дејност може да врши физичко лице кое е запишано во Регистарот на занаетчии (во натамошниот текст - занаетчија).

Член 3

Занаетчијата одговара за своите обврски со целиот свој имот.

Член 4

Занаетчиска дејност, во смисла на овој закон, е занаетчиско производство, занаетчиски услуги, уметничко занаетчиство и домашно ракотворење.

Занаетчиско производство е изработка и производство на производи претежно по нарачки, во мали серии, кое нема карактеристики на индустриско производство.

Занаетчиски услуги се поправки и одржување на производите, уредите и објектите, како и вршење на лични услуги.

Уметничко занаетчиство е изработка и обработка на уметнички предмети од разни материјали и нивно обликување, при што доаѓа до израз вештината на производителот.

Домашно ракотворење е изработка на одделни производи што занаетчијата ги изработува во својот дом сам или со помош на членовите на неговото семејство.

Занаетчиска дејност, во смисла на овој закон, е и вршење на дејност во бурецилници и слаткарници, освен оние кои се вршат како трговска дејност согласно со Законот за трговски друштва.

II. ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТ

1. Услови

Член 5

Занаетчијата е должен во седиштето каде што ја врши занаетчиската дејност да има една или повеќе простории за работа, во зависност од видот и начинот на вршење на дејноста.

Занаетчијата од став 1 на овој член не може да ја врши дејноста надвор од просториите за работа за оние занаетчиски дејности кои мора да се вршат во простории

Занаетчијата може занаетчиската дејност или одделни работи од таа дејност да ги врши надвор од просториите, како и надвор од своето седиште, во зависност од видот и начинот на вршењето на занаетчиската дејност или ако е така договорено со нарачателот на услугата.

Занаетчиските дејности кои треба задолжително да се вршат во простории ќе ги определи министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството.

Член 6

Занаетчијата е должен да обезбеди просториите во кои се врши занаетчиската дејност да ги исполнуваат пропишаните минимални технички услови.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството ги пропишува минималните технички услови од ставот 1 на овој член.

Член 7

Занаетчијата е должен исполнувањето на условите од членот 6 на овој закон да го пријави на Државниот пазарен инспекторат, на денот на отпочнување со вршење на дејноста, на образец чија форма и содржина ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството.

Член 8

Деловите на населените места во кои можат да се вршат одделни занаетчиски дејности се определуваат со урбанистичкиот план

Советот на општината, односно Советот на Градот Скопје го определува работното време на занаетчиските дејности во зависност од месните обичаи и потреби.

Член 9

Занаетчијата согласно со овој закон може да врши:

- една или повеќе сродни занаетчиски дејности и
- промет на своите производи.

Занаетчијата може при вршењето на дејноста да врши продажба и на други производи кои служат на неговиот производ.

Занаетчијата може своите производи да ги продава во просториите во кои ја врши дејноста или на места определени за таа намена од Советот на општината или Советот на Градот Скопје.

Член 10

Занаетчијата може да врши занаетчиска дејност ако :

- има соодветно стручно образование или соодветна стручна оспособеност за вршење на одредени занаетчиски дејности и
- не е во работен однос.

Занаетчијата кој се занимава со домашно ракотворење или со уметничко занаетчиство не треба да го исполнува условот од ставот 1, алинеја 1 од овој член.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството ќе ги определи занаетчиските дејности за чие вршење не е потребно соодветно стручно образование или соодветна стручна оспособеност.

Дејностите кои можат да ги вршат занаетчиите, како и дејностите од членот 4 ставови 4 и 5 на овој закон ќе ги определи министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството ги пропишува условите и начинот на вршење на занаетчиската дејност во бурекарниците и слаткарниците.

Член 11

Стручната оспособеност за вршење на определена занаетчиска дејност се проверува од комисија формирана од општинската или регионалната занаетчиска комора (во натамошниот текст: комора).

Стручната оспособеност од ставот 1 на овој член се проверува според програма што ја донесува Занаетчиската комора на Македонија. Програмата ја одобрува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на образованието.

На лицата за кои ќе се утврди дека се стручно оспособени комората им издава уверение за стручна оспособеност за вршење на соодветна занаетчиска дејност.

Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на образованието ги пропишува формата и содржината на уверението за стручната оспособеност.

За стручно оспособени лица се сметаат и оние лица кои својата оспособеност ја стекнале во установи од јавниот и приватниот образовен систем кои со закон се овластени да вршат обука, преквалификација и доквалификација.

Член 12

Пронаоѓач - носител на правото на патент се смета за стручно оспособено лице, во смисла на овој закон, и може да ги врши оние занаетчиски дејности кои се однесуваат на изработката на патентираниот пронајдок.

2. Упис на дејноста во Регистарот на занаетчии

Член 13

Вршењето на занаетчиската дејност занаетчијата го запишува во Регистарот на занаетчии, кој го води комората.

Член 14

За вршење на занаетчиската дејност физичкото лице поднесува писмено барање до комората, за упис во Регистарот на занаетчии, во местото каде што се наоѓаат просториите каде што се врши занаетчиската дејност. Доколку занаетчиската дејност не се врши во простории, барањето за упис во Регистарот на занаетчии се поднесува во местото на живеење.

Со барањето, физичкото лице ги приложува доказите од членот 10 на овој закон.

Комората во рок од осум дена од денот на поднесувањето на барањето донесува решение за упис во Регистарот на занаетчии.

Доколку комората не донесе решение во рокот од ставот 3 на овој член, истото ќе се смета за донесено.

Против решението од ставот 3 на овој член може во рок од 15 дена од денот на приемот на решението да се изјави жалба до

министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетството.

Член 15

Решението за упис во Регистарот на занаетчии содржи:

1. име, татково име, презиме и адреса на живеалиштето на занаетчијата,
2. единствен матичен број на граѓанинот,
3. занаетчиските дејности што ќе се вршат како и шифрите на дејностите, согласно Националната класификација на дејности и
4. фирма, скратена ознака на фирмата доколку ја има, седиште и адреса на просториите.

Со денот на уписот на занаетчиската дејност во Регистарот на занаетчии, физичкото лице се стекнува со својство на занаетчија.

Регистарот на занаетчии е јавна книга и секое заинтересирано лице може да има увид во него.

Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на занаетчии ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетството.

По еден примерок од решението од ставот 1 на овој член се доставува до органот надлежен за работите од областа на јавните приходи во местото каде што е регистрирана занаетчиската дејност, Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, Фондот за здравствено осигурување, Централниот регистар на Република Македонија и Агенцијата за вработување во местото на живеење на занаетчијата.

3. Седиште

Член 16

Седиште на занаетчијата е местото во кое се наоѓаат просториите во кои се врши дејноста.

Ако за вршење на дејноста не се потребни простории, како седиште се смета местото во кое занаетчијата има живеалиште.

Занаетчијата е должен да ја запише во Регистарот на занаетчии во своето седиште, секоја промена на бројот на простории и локацијата на просториите во кои ја врши дејноста.

Член 17

Доколку занаетчијата сака да го промени седиштето од една во друга комора, комората која му го издала решението за вршење на занаетчиска дејност, на барање на занаетчијата, ќе донесе решение за

престанок на вршење на занаетчиска дејност.

За вршење на својата дејност, занаетчијата поднесува писмено барање за упис во Регистарот на занаетчии што го води комората на чија територија го преселил своето седиште.

Решенијата од ставовите 1 и 2 на овој член се доставуваат до органите согласно со членот 15 став 5 на овој закон.

4. Начин на вршење на дејност

Член 18

Занаетчијата може да ги врши само занаетчиските дејности дејности што се наведени во решението за упис во Регистарот на занаетчии.

Член 19

Занаетчијата, доколку тоа не е определено со друг пропис, е должен:

1. дејноста да ја врши во согласност со прописите и деловните обичаи;
2. на видно место да истакне ценовник на своите производи односно услуги;
3. на видно место да го истакне своето работно време и да се придржува до него.
4. да гарантира за квалитетот на производите односно услугите согласно со одредбите од Законот за заштита на потрошувачите.

5. Фирма на занаетчиите

Член 20

Занаетчијата кој занаетчиската дејност ја врши во простории, мора да има фирма истакната на видно место.

Прописите што се однесуваат за фирмата на трговските друштва соодветно се применуваат и на занаетчиите.

Занаетчијата, кој за вршење на занаетчиската дејност не мора да има простории за работа, не треба да има истакнато фирма.

Член 21

Занаетчијата во своето работење мора да ја употребува фирмата под која ја врши занаетчиската дејност, како што е запишано во Регистарот на занаетчии.

Занаетчијата може да употребува и скратена ознака на фирмата под која ја врши занаетчиската дејност, која мора да се разликува од другите скратени ознаки на занаетчиите запишани во Регистарот на занаетчии.

Скратената ознака на фирмата се запишува во Регистарот на занаетчиите.

6. Привремено запирање

Член 22

Занаетчијата може привремено да запре со вршењето на дејноста во случај на:

1. болест, додека трае неспособноста за работа,
2. служење, дослужување на воената обврска или учество во воена вежба додека трае служењето на воената обврска,
3. адаптација и реконструкција на просториите за работа до 3 месеци, еднаш во годината,
4. користење на годишен одмор,
5. притвор, издржување на казна затвор до 6 месеци, изречена казна забрана за вршење дејност до 6 месеци и
6. намален обем на работа до 3 месеци, еднаш годишно.

Во случај кога запирањето на дејноста трае помалку од 30 дена , не се смета како привремено запирање.

Привременото запирање по сите основи не може да биде подолго од 6 месеци во текот на годината.

Занаетчијата е должен во рок од 8 дена од денот на настанување на случаите од ставот 1 на овој член да го пријави привременото запирање на вршење на дејност на комората.

Член 23

Комората кај која е извршен уписот во Регистарот на занаетчии, на барање на занаетчијата издава решение за привремено запирање на дејноста, од кое еден примерок се доставува до органот на управата надлежен за јавни приходи.

Занаетчијата е должен, доколку занаетчиската дејност ја врши во простории, на видно место да го истакне периодот на привременото запирање на вршење на дејност.

Член 24

Ако занаетчијата отпочне со вршење на дејност пред определеното време утврдено со решението за привремено запирање, должен е да го пријави продолжувањето на вршењето на дејноста на

комората во рок од три дена од престанокот на причината поради која настанало привременото запирање на вршењето на дејноста.

Комората во рок од три дена од денот на добивање на пријавата од ставот 1 на овој член, го известува органот на управата надлежен за јавни приходи, за продолжување на вршењето на дејноста.

7. Престанок на дејноста

Член 25

Занаетчијата престанува да врши дејност и се брише од Регистарот на занаетчии:

1. со одјавување и
2. по сила на закон.

Член 26

За престанок на дејноста на занаетчијата со одјавување, комората донесува решение врз основа на писмено барање на занаетчијата.

Промената на седиштето на занаетчијата од подрачјето на една комора во друга комора се смета за престанок на вршење на дејноста на занаетчијата со одјава.

По еден примерок од решението од ставот 1 на овој член се доставува до органите од членот 15 став 5 на овој закон. Како ден на престанување на вршење на дејноста се смета денот на поднесување на барањето.

Решението од ставот 1 на овој член се запишува во Регистарот на занаетчии.

Член 27

Занаетчијата престанува да ја врши дејноста по сила на закон во следниве случаи:

- 1, ако засновал работен однос, се пензионира или отпочнал со вршење на друг деловен потфат,
2. ако е на издржување казна - затвор во траење подолго од шест месеци,
3. со правосилна судска одлука или правосилно решение му биде изречена мерка за безбедност – забрането вршење на дејноста подолго од 6 месеци,
4. смрт и
5. други случаи предвидени со закон.

За престанок на дејноста по сила на закон, комората донесува решение за бришење на уписот од Регистарот на занаетчии.

Решението од ставот 2 на овој член се запишува во Регистарот на занаетчии.

Член 28

Во случај на смрт на занаетчијата дејноста, со исклучок на занаетчиските дејности кои се однесуваат на производство на прехранбени производи и пијалоци како и на здравјето и нега на тело, може да продолжи да ја врши брачниот другар или наследникот од I наследен ред најдолго до 1 година.

По истекот на рокот од ставот 1 на овој член, субјектите од ставот 1 на овој член можат да продолжат со вршењето на занаетчиската дејност доколку ги исполнат условите од членот 10 став 1 на овој закон.

Член 29

Комората ќе го огласи решението за ништакно и ќе го брише занаетчијата од Регистарот на занаетчии, ако дополнително утврди дека занаетчијата го добил решението за упис во Регистарот на занаетчии врз основа на лажни докази.

III. МАЈСТОРСКА ТИТУЛА. МАЈСТОРСКИ ИСПИТ

Член 30

Занаетчиите можат да се стекнат со титула мајстор.

Со титула мајстор можат да се стекнат и физички лица кои се вработени кај занаетчиите.

Право на полагање на мајсторски испит има занаетчија кој има завршено соодветно образование и практична обука.

Член 31

Титулата мајстор се стекнува со полагање на мајсторски испит.

Мајсторски испит се полага пред комисија која ја формира комората.

Член на комисијата не може да биде лице кое му било или е работодавец на кандидатот или пак лице со помало стручно образование од кандидатот што полага мајсторски испит.

Мајсторски испит не полагаат занаетчиите кои имаат диплома или мајсторско писмо за положен мајсторски испит.

Член 32

Условите и начинот на полагање на мајсторски испит се уредува со програма која ја донесува Занаетчиската комора на Македонија. Мајсторскиот испит содржи теоретски и практичен дел.

Програмата од ставот 1 на овој член се објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

За полагање на мајсторскиот испит кандидатот плаќа трошоци чија висина и начин на плаќање ги пропишува Занаетчиската комора на Македонија.

Член 33

На лицата кои се стекнале со титулата мајстор им се издава сертификат за положен мајсторски испит за соодветен занает и овие лица се запишуваат во регистар кој го води комората.

Формата и содржината на сертификатот за положен мајсторски испит ја пропишува Занаетчиската комора на Македонија.

Формата, содржината и начинот на водење на регистарот во кој се запишува сертификатот за положен мајсторски испит ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството.

IV. ЦЕНТРИ ЗА ОБУКА

Член 34

Коморите можат да организираат центри за обука, преквалификација, доквалификација на занаетчиите и на други лица.

Центрите од ставот 1 на овој член можат да отпочнат со работа по претходно добиена согласност од министерството надлежно за работите од областа на образованието.

Програмите за обука, преквалификација и доквалификација, ги донесува Занаетчиската комора на Македонија а ги одобрува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на образованието.

Програмите од ставот 3 на овој член се објавуваат во “Службен весник на Република Македонија”.

Член 35

За успешно завршената обука, преквалификација или доквалификација центрите за обука издаваат уверение за стручна оспособеност за вршење на соодветна занаетчиска дејност.

Формата и содржината на уверението од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на образованието.

Член 36

Центрите за обука се финансираат од:

- надоместок за обука што ја плаќа занаетчијата и другите лица,
- средства на коморите,
- донации и
- други извори.

Висината на надоместокот од став 1 алинеја 1 на овој член го одредуваат центрите за обука.

V. ЗДРУЖУВАЊЕ НА ЗАНАЕТЧИИТЕ

Член 37

Заради унапредување на занаетството, подобрување на квалитетот на занаетчиските производи и услуги, како и заради усогласување и застапување на заедничките интереси, занаетчиите од подрачјето на една или повеќе општини се здружуваат во општинска или регионална занаетчиска комора.

Занаетчијата станува член на комората со денот на запишување во Регистарот на занаетчии.

Членови на комората можат да бидат и други правни и физички лица, кои со своите активности придонесуваат за унапредувањето на претприемништвото и развојот на занаетството.

Член 38

Комората се основа заради:

1. развој и унапредување на занаетството,
2. организирање на облици на стручно образование, преквалификација и доквалификација на занаетчиите и на други лица,

3. подобрување на квалитетот на произведените стоки и услуги,
4. заштита, спроведување и унапредување на деловните обичаи,
5. спречување на нелојална конкуренција и
6. промоција на занаетството во земјата како и заштита и унапредување на дефицитарните занаетчиски дејности и старите занаети.

Член 39

Комората донесува статут.

Со статутот поблиску се уредуваат прашањата во врска со:

1. целите, задачите и начинот на нивното остварување,
2. пристапувањето, истапувањето и исклучувањето од членување,
3. правата, обврските и одговорностите,
4. организациона поставеност,
5. надлежност на органите,
6. бројот, начинот и постапката за избор на членови во органите,
7. извори на приходи,
8. суд на честа и
- 9 други прашања.

Статутот се донесува со мнозинство гласови од присутните членови на Собранието на комората.

Член 40

Средства за работа на коморите се обезбедуваат од:

- придонес што го плаќаат нејзините членови (коморски придонес),
- надоместок за извршени услуги во вршењето на јавните овластувања утврдени со овој и друг закон
- други извори.

Средствата од став 1 на овој член ги утврдува Собранието на комората.

Владата на Република Македонија дава согласност на висината на надоместокот за извршените услуги во вршење на јавни овластувања.

Член 41

Органи на комората се: Собрание, Управен одбор, Надзорен одбор и претседател.

Бројот на членови, надлежностите, изборот и начинот на работа и одлучувањето на Собранието, Управниот одбор, Надзорниот одбор и претседателот на комората се уредуваат со статутот на комората.

Претседателот раководи со работата на комората, ја застапува и

претставува и ги извршува одлуките и заклучоците на нејзините органи.

Член 42

Стручните, административно техничките и другите работи за потребите на комората ја врши стручната служба на комората, во согласност со закон, статутот и другите општи акти на комората.

Актите со кои се уредува работењето на стручната служба ги донесува Управниот одбор, во согласност со закон и статутот на комората.

Член 43

Коморите имаат својство на правно лице.

Својството на правно лице коморите го стекнуваат со денот на уписот во судскиот регистар.

Член 44

Коморите се здружуваат во Занаетчиска комора на Македонија, со својство на правно лице.

Занаетчиската комора на Македонија својството на правно лице го стекнува со уписот во судскиот регистар.

Органи на Занаетчиската комора на Македонија се: Собрание, Управен одбор, Надзорен одбор и претседател.

Член 45

Занаетчиската комора на Македонија се грижи за:

1. остварување на заедничките општествени, економски и социјални интереси на занаетчиите,

2. застапување на интересот на своите членови пред надлежните државни органи и институции при изготвувањето на законската регулатива,

3. доставува до надлежните органи на Република Македонија предлози и мислења за одредени законски решенија од областа на занаетчиството,

4. развој и унапредување на занаетчиството во рамките на слободното дејствување на пазарните законитости,

5. воведување единствен информациона систем за деловни и други информации потребни за развој на занаетчиството во Република Македонија,

6. поттикнување и развивање соработка со исти или слични странски асоцијации, со посебна насоченост кон промоцијата на националното занаетчиство на саеми, изложби и слични манифестации во земјата и странство,

7. донесува програми за обука, преквалификација и доквалификација во центрите за обука,
8. усогласување на програмите за проверка на стручна оспособеност како и програмите за полагање на мајсторски испит,
9. ја пропишува формата и содржината на сертификатот за положен мајсторски испит и
10. решавање на спорови меѓу своите членови.

Член 46

Занаетчиската комора на Македонија со статут поблиску ги уредува прашањата во врска со организационата поставеност, раководењето и финансирањето.

VI. НАДЗОР

Член 47

Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз негова основа врши министерството надлежно за работите од областа на занаетчеството .

Работите на инспекцискиот надзор ги врши Државниот пазарен инспекторат, преку државните пазарни инспектори, во согласност со овој и друг закон.

Надзор над реализацијата на програмите од членот 34 на овој закон врши Државниот просветен инспекторат, согласно со овој и друг закон.

Член 48

Ако физичкото лице врши дејност без да биде запишано во Регистарот на занаетчии, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение со кое ќе му нареди на физичкото лице, во рок од 15 дена да изврши упис во Регистарот на занаетчии.

Ако во рокот од ставот 1 на овој член физичкото лице не постапи по наредбата, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение со кое ќе го забрани вршењето на дејноста.

Член 49

Ако занаетчијата од членот 5 став 1 ја врши својата дејност надвор од просториите за работа, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение со кое ќе се забрани вршењето на дејноста во време траење од 60 дена.

Член 50

Ако просториите кои служат за вршење на занаетчиската дејност не ги исполнуваат пропишаните минимални технички услови, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение со кое ќе определи рок од 15 дена за отстранување на утврдените недостатоци.

Ако недостатоците утврдени во ставот 1 на овој член, не се отстранат во определениот рок од ставот 1 на овој член, државниот пазарен инспектор ќе донесе решение за забрана на вршење на занаетчиската дејност во траење од 60 дена.

Жалбата против решението од ставовите 1 и 2 на овој член може да се изјави до министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за работите од областа на занаетчиството во рок од 15 дена од денот на приемот.

Жалбата од ставот 3 на овој член не го одлага извршувањето на решението.

Член 51

Ако државниот пазарен инспектор при вршењето на надзорот утврди дека занаетчиската дејност се врши од лице кое не ги исполнува условите од членот 10 на овој закон ќе донесе решение за забрана на вршење на дејноста се до исполнувањето на условите.

Член 52

Ако државниот пазарен инспектор при вршење на надзорот утврди дека занаетчијата:

- врши занаетчиска дејност што не е означена во решението за упис во Регистарот на занаетчии;
- не истакнал на видно место ценовник на своите производи односно услуги;
- не ја пријавил промената на адресата на своето седиште;
- не ја врши дејноста согласно со прописите и деловните обичаи;
- не гарантира за квалитетот на производите односно услугите согласно со одредбите од Законот за заштита на потрошувачите;
- не го истакне работното време на видно место и не се придржува на определеното работно време и
- нема на видно место истакната фирма

ќе донесе решение во кое ќе се определи рок за отстранување на утврдените недостатоци.

Ако недостатоците утврдени во ставот 1 на овој член не се отстранат во определениот рок од ставот 1 на овој член, државниот

пазарен инспектор ќе донесе решение за забрана на вршење на занаетчиската дејност во траење од 60 дена.

Жалбата против решението од ставовите 1 и 2 на овој член може да се изјави до министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за работите од областа на занаетчиството во рок од 15 дена од денот на приемот.

Жалбата од ставот 3 на овој член не го одлага извршувањето на решението.

VII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 53

Со парична казна од 15.000,00 до 45.000,00 денари ќе се казни за прекршок занаетчијата ако:

1. врши занаетчиска дејност без да биде запишан во регистарот на занаетчии (член 2),
2. просториите не ги исполнуваат условите определени во членот 6 став 1 од овој закон;
3. дејноста се врши од лице кое не ги исполнува условите од членот 10 на овој закон;
4. врши занаетчиска дејност што не е означена во решението за упис во регистарот (член 18) и
5. на видно место не истакне ценовник на своите производи односно услуги (член 19 точка 2).

Член 54

Со парична казна од 8.000,00 до 24.000,00 денари ќе се казни за прекршок занаетчијата ако:

1. не ја пријави промената на адресата на своето седиште (член 16 став 3)
2. не ја врши дејноста согласно со прописите и деловните обичаи (член 19 точка 1);
3. на видно место не го истакне работното време и не се придржува на определеното работно време (член 19 точка 3)
4. не гарантира за квалитетот на производите односно услугите согласно со одредбите од Законот за заштита на потрошувачите (член 19 точка 4) и
5. нема на видно место истакната фирма (член 20 став 1).

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 55

Коморите отпочнуваат со упис на занаетчии во Регистарот на занаетчии три месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Во општината или Градот Скопје каде сеуште не е основана комора, уписот на занаетчиите во Регистарот на занаетчии ќе го врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на занаетчиството, се до основањето на комората.

Член 56

Занаетчиите кои вршат занаетчиски дејности од членот 10 став 4 на овој закон се должни да извршат упис во Регистарот на занаетчии во рок од три месеци по влегување во сила на овој закон.

Занаетчии кои вршат дејности што не се опфатени со членот 4 став 1 на овој закон, се должни да го усогласат вршењето на дејноста со одредбите од овој закон најдоцна до 31 декември, 2004 год.

Член 57

Прописите според овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

До донесување на прописите од став 1 на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Член 58

Постојните стопански комори на занаетчии, Занаетчиската комора на Македонија и здруженијата на занаетчии и други самостојни стопанственици се должни да го усогласат своето работење најдоцна во рок од три месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Доколку субјектите од став 1 на овој член не го усогласат своето работење во пропишаниот рок, се бришат од регистарот и престануваат со работа по сила на овој закон.

Член 59

Програмата за стручната оспособеност (член 11 став 2) како и Програмата за полагање на мајсторски испит (член 32 став 1) ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 60

На постапките кои се отпочнати пред денот на влегување на сила на овој закон, ќе се применуваат одредбите што важеле до влегување во сила на овој закон.

Член 61

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за вршење на занаетчиска дејност (Службен весник на Република Македонија бр. 37/98 и 98/2000).

Член 62

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

